

O'QUVCHILARNI KASB-HUNARGA YO'NALTIRIHSDA MAXSUS FAN
O'QITUVCHILARINING PSIXOLOGIK MAHORATI

Hamrakulov Shuxrat Xolmirzayevich

Toshkent viloyati transport texnikumi maxsus fan yetakchi o'qituvchisi.

Shermuhamedova Zahro Shuxratovna

Ishlab chiqarish ta'limi ustasi

Annatatsiya: *Ushbu maqolada kasb -hunar maktablari maxsus fan o'qituvchilari ham o'quvchilar bilan ishlar ekan psixologik maxoratga ega bo'lishi, bu ularni o'quvchilar bilan aloqalarini yaxshilashga, darslarni samarali tashkil qilishga ijobiy ta'sir qilishi yoritilgan.*

Kalit so'zlar: *kasb-hunar maktabi. maxsus fan, psixologik maxorat, o'quvchilar*

Kasb-hunar maktablarida ta'lim jarayonining sifatini ta'minlashda maxsus fan o'qituvchilarining psixologik mahorati muhim ahamiyat kasb etadi. Maxsus fanlar, odatda, amaliy ko'nikma va nazariy bilimlarning uyg'unlashuvini talab qiladigan sohalarni qamrab oladi. Shu sababli, o'qituvchi nafaqat o'quvchilarni fanga jalb qilish, balki ularning psixologik xususiyatlarini hisobga olgan holda o'quv jarayonini tashkil etishi zarur.

O'qituvchilar quyidagi Psixologik mahoratga ega bo'lishlari lozim.

1. O'quvchilar bilan samarali muloqot o'rnatish; maxsus fan o'qituvchilari o'quvchilarga murakkab texnik tushunchalarni sodda va tushunarli shaklda tushuntirishi kerak. Faol tinglash qobiliyati: o'quvchilarni tinglash orqali ularning savollari va ehtiyojlarini tushunish. Til topish va hissiy barqarorlik: Har bir o'quvchilarning ruhiy holatini hisobga olib, individual yondashuvni qo'llash.

2. Motivatsiya va rag'batlantirish ko'nikmalari; o'quvchilarni kasbiy qiziqishni oshirish: o'quvchilarga fan bo'yicha amaliy ko'nikmalar kerakligini tushuntirish va kelajakdagi kasbiy muvaffaqiyatlari uchun zarurligini ko'rsatish. O'quvchilarni kichik muvaffaqiyatlari uchun ham rag'batlantirish orqali ularning o'ziga bo'lgan ishonchini oshirish.

3. O'quvchilar xatti-harakatlarini boshqarish qobiliyati

O'quv jarayonida turli xarakter va qobiliyatga ega bo'lgan o'quvchilar ishtirok etadi. O'qituvchining vazifasi o'quvchilar orasidagi konfliktlarni boshqarish, kelib chiqishi mumkin bo'lgan nizolarni ijobiy yo'l bilan hal qilish. Jamoaviy ishlashni rivojlantirish, o'quvchilar orasida hamkorlik va o'zaro hurmatni shakllantirish.

4. Emosional intellekt va empatiya; O'qituvchi o'quvchilarning hissiy holatini his eta olish qobiliyatiga ega bo'lishi kerak. Hissiy barqarorlikni saqlash, Stressli vaziyatlarda bosiqlikni saqlash va ijobiy kayfiyatni namoyon etish. Empatiya ko'rsatish, o'quvchilarni tushunish va ularga hissiy jihatdan qo'llab-quvvatlash.

5. Psixologik moslashuvchanlik; har bir darsda turli vaziyatlar yuzaga kelishi mumkin. O'qituvchi quyidagi qobiliyatlarga ega bo'lishi zarur; Muammoli vaziyatlarga moslashish, O'quv jarayonida paydo bo'ladigan muammolarni tez va samarali hal qilish. Innovatsion yondashuvlar, o'quv materiallarini yetkazishda zamonaviy metod va texnologiyalardan foydalanish.

6. O'z-o'zini rivojlantirishga intilish; Maxsus fan o'qituvchisi nafaqat pedagogik, balki psixologik bilimlarini ham doimiy ravishda boyitib borishi kerak. Psixologiya sohasidagi yangi tadqiqot va uslublarni o'rganish, professional rivojlanishga qaratilgan trening va seminarlarda ishtirok etish.

Psixologik mahoratni rivojlantirish yo'llari

1. Psixologik treninglar: O'qituvchilar uchun stressni boshqarish, muloqot ko'nikmalarini oshirish va konfliktlarni hal qilishga bag'ishlangan treninglar tashkil etish.

2. Refleksiya: Har bir darsdan so'ng o'z faoliyatini tahlil qilish va kelajakda xatolardan qochish yo'llarini aniqlash.

3. Mutaxassislar bilan maslahatlashish: Ta'lim psixologlari va metodistlar bilan hamkorlik qilish orqali o'z malakasini oshirish.

Xulosa

Kasb-hunar maktabi maxsus fan o'qituvchilarining psixologik mahorati – samarali ta'lim jarayonining ajralmas qismi. O'qituvchi o'zining psixologik salohiyatini oshirish orqali nafaqat bilimlarni samarali yetkazib beradi, balki talabalarni kelajakdagi kasbiy hayotga puxta tayyorlaydi. Shuning uchun, maxsus fan o'qituvchilari o'z ustida ishlashga va psixologik bilimlarini muntazam yangilab borishga alohida e'tibor qaratishlari zarur.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Abduqodirov, A. A. (2015). Pedagogik psixologiya. Toshkent: O'zbekiston Milliy Ensiklopediyasi.
2. Hasanov, B. (2018). Ta'limda innovatsion texnologiyalar. Toshkent: Sharq Noshirlik.
3. Karimova, R. (2020). Psixologik treninglar va ularni o'quv jarayoniga tatbiq etish. Toshkent: Fan va Texnologiya.
4. Xolmuhammedov, M. (2019). Kasb-hunar ta'limining psixologik asoslari. Samarqand: Zarafshon.
5. Vygotskiy, L. S. (1986). Pedagogik psixologiya. Moskva: Pedagogika.